

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2018-2019

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
1.3. Departamentul	ISTORIE, ARHEOLOGIE ȘI MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	MASTERAT
1.6. Programul de studii	IDENTITĂȚI REGIONALE ÎN EUROPA CENTRALĂ. MASTERAT ÎN ISTORIE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Paleografie latină	2.2. Cod disciplină	MIR 1206A
2.3. Titularul activității de curs	-		
2.4. Titularul activității de seminar	Lect. univ. dr. Cosmin Popa-Gorjanu		
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	II
2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)		2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	C Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	-	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	-	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					27
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					5
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	72
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Paleografie latină (nivel licență)
4.2. de competențe	Cunoștințe minime de gramatică a limbii latine

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Videoproiector, laptop, sală cu conexiune la internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Descoperirea și utilizarea resurselor specifice specializării (bibliografice, arhivistice) și dezvoltarea unei gândiri critice asupra lor. C4. Aplicarea practică a cunoștințelor dobândite prin studiu în vederea formării profesionale. C5. Asumarea unor norme etice în preluarea și utilizarea informației de orice natură.
Competențe transversale	CT1. Utilizarea eficientă a computerului și a resurselor informaționale de pe internet în procesul de formare continuă. CT3. Aplicarea rezultatelor studiului și cercetării individuale și de grup în sfere de activitate diverse: învățământ, arhivistică, muzeologie, management muzeal, turism, mass-media, științe politice și administrative etc.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și, în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite. 3. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
7.2 Obiectivele specifice	6. Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională. 8. Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
Seminar-laborator		
1. Introducere în istoria paleografiei latine 1.1. Istoria alfabetului latin 1.2. Evoluția suporturilor și instrumentelor de scriere 1.3. Exercițiu de lectură (scrierea uncială)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
2. Formele de scriere medievală 2.1. Scrierile regionale, minuscula carolingiană 2.2. Scrierea de carte, scrierea de documente 2.3. Exercițiu de lectură (minuscula carolingiană)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
3. Scrierea gotică în Europa. Folosirea scrierii gotice în Transilvania 3.1. Etapele dezvoltării scrierii gotice în Europa 3.2. Exercițiu de lectură (scriere de carte)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
4. Principalele forme de abreviere folosite în scrierea latină medievală 4.1. Instrumentele auxiliare utilizate 4.2 Exercițiu de utilizare a repertoriului de abrevieri (Adriano Cappelli, <i>Lexicon abbreviaturarum</i> , Leipzig, 1926, versiunea digitizată: http://inkunabeln.ub.uni-koeln.de/vdibDevelop/handapparat/nachs_w/cappelli/cappelli.html)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
5. Diplomatica latină 5.1. Tipurile de documente (privilegii, scrisori deschise, scrisori închise, acte notariale) 5.3. Limba, redactarea și stilul documentelor 5.4 Exercițiu de lectură (scriere de documente din secolul XII)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
6. Părțile constitutive ale documentelor 6.1. Protocolul inițial 6.2. Textul 6.3. Protocolul final 6.5. Exercițiu de lectură (scriere de documente din secolul XII)	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
7. Elemente de cronologie medievală 7.1. Datate documentelor în calendarul catolic 7.2. Datarea documentelor după sistemul roman 7.3 Aplicație în datarea documentelor (Ionașcu, Ion, Francisc Pall, „Elemente de cronologie”, în <i>Documente privind istoria României, vol. I, Introducere</i> , București, 1956, p. 389-663).	Prelegere, conversație, exerciții de lectură	
8. Privilegiile solemne emise de cancelaria regală din Ungaria. 8.1. Exercițiu de lectură a unui privilegiu din prima jumătate a sec. al XIII-lea.	Conversație, exerciții de lectură, transliterare	
9 Acte emise de capitlul din Alba Iulia în sec. XIII 9.1. Planșe de documente din a doua jumătate a secolului al XIII-lea	conversație, exerciții de lectură, transliterare	
10 Acte emise de conventul Cluj-Mănăstur în secolul al XIV-lea 10.1 Planșe de documente din prima jumătate a secolului al XIV-lea emise de capitlul Transilvaniei	Conversație, exerciții de lectură, transliterare	
11 Acte emise de cancelaria voievodală din Transilvania 11.1 Planșe de documente de la mijlocul secolului al XIV-lea (cancelaria voievodală)	Conversație, exerciții de lectură, transliterare	
12. Acte emise de autoritățile comitatense din Transilvania în sec. al XIV-lea	Conversație,	

	exerciții de lectură, transliterare	
13. Scrierea umanistă 13.1 Planșe de documente din prima jumătate a secolului al XVI-lea	conversație, exerciții de lectură, transliterare	
14. Colocviu. Lectura, transliterarea și datarea unui document medieval necunoscut	Lectură, transliterare, datare	
Bibliografie: Moldovan Al., <i>Limba latină. Curs</i> , CD, Alba Iulia, 2017. Stiennon, Jacques, <i>Paléographie du Moyen Age</i> , Paris, 1999. Edroiu, Nicolae, „Cercetarea izvoarelor medievale diplomatice în Transilvania”, în <i>Studii și materiale de istorie medie</i> , XVII, 1999, p. 15-26 și XVIII, 2000, 109-125. Bischoff, Bernhard, <i>Latin Palaeography. Antiquity and Middle Ages</i> , Cambridge, 1990. Manolescu, Radu, Jakó, Sigismund, <i>Scrierea latină în evul mediu</i> , București, 1976. Pall, Francisc, <i>Diplomatica latină cu referire la Transilvania (sec. XI-XIV)</i> , în <i>Documente privind istoria României, vol. II, Introducere</i> , București, 1958. Ionașcu, Ion, Pall Francisc, „Elemente de cronologie”, în <i>Documente privind istoria României, vol. I, Introducere</i> , București, 1956, p. 389-663. Jakó, Sigismund, „Paleografia latină cu referire la Transilvania (sec. XII-XV)”, în <i>Documente privind istoria României, vol. I, Introducere</i> , București, 1956, p. 170-280. Andrescu, C. I., <i>Manual de paleografie latină</i> , București, 1938. http://diam.uab.ro/index.php?s=3&p=16 . http://arhivelnationale.ro ; https://www.arcanum.hu .		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoștințele și abilitățile dobândite prin parcurgerea acestei discipline permit absolvenților să pună la dispoziția comunității epistemice și asociațiilor profesionale precum și angajatorilor aferenți personal pregătit să valorifice din punct de vedere științific izvoare scrise medievale și premoderne în limba latină. Conținutul disciplinei a fost evaluat de către Comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu, în componența căreia intră și câte un reprezentant al absolvenților și câte un reprezentant al angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Transliterarea și înțelegerea unui document latin.	Participarea activă la activitățile de seminar. Transliterarea corectă a unui document. Capacitatea de a data corect un document.	50% 50%
10.6. Standard minim de performanță: capacitatea de a recunoaște și translitera corect un text în limba latină; capacitatea de a data un document folosind lista sărbătorilor calendarului romano-catolic și a tabelelor cronologice. Pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5.			
Demonstrarea competențelor prin abilitatea de a citi, înțelege și data un document.			

Data completării
24.09.2018

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
25.09.2018

Semnătura directorului de departament

Notă explicativă. Recuperarea seminarelor se va face astfel: studenții care vor fi absenți de la activitățile de seminar vor avea obligația de a parcurge tematica seminariilor și de a efectua individual exercițiile de lectură, transliterare și datare a documentelor.